Analize și opinii

Buturuga Anghel: La periferie doare mai tare

Acum 6 minute 6 Vizualizari 3 Timp de citire

România a ajuns la fel de bogată ca Grecia sau Portugalia, ni se spune. Lumea bună ironizează, de asemenea, nostalgicii perioadei ante-1989, arătând că PIB-ul a crescut mai ceva ca Făt-Frumos în aceste din urmă decenii. Circula mimuri cu magazinele alimentare goale din era penuriei, ni se reamintește că trăiam în frig și pe întuneric – și că acestea se vor întoarce dacă vom vota greșit. Așa arată pe scurt o discuție compromisă – probabil din prostie, îngâmfare, dar și din calcul rece – despre un subiect mult mai clar și mai urgent despre actualul nostru statut socio-economic din cadrul UE. Anume: cine câștigă și cine a rămas în urmă în actuala stare de lucruri? Cât de echitabil este actualul aranjament? Cum au ajuns – dacă au ajuns – beneficiile acestui PIB frumos și la oamenii de la baza piramidei sociale?

Într-adevăr, PIB-ul României a crescut aproape continuu din 1989 încoace, cu o scurt recul în 2009 (grafic 1). Contează, desigur, structura economiei, tipul de industrii și servicii dezvoltate, ce fel de dezvoltare am avut și cât de mare este dependența României de fluxurile capitalului extern. Reamintesc doar că “avantajul competitiv” cu care am intrat în “piață” a fost “fața de muncă ieftină”. Dar atât PIB cât și venitul național au crescut.

Acest PIB nu ne spune nimic, însă, despre structura veniturilor din România. Cât câștigă baza piramidei sociale din România față de vârful acesteia? Cât câștigă 50% față de primii 10% din venitul național?

veniturilor celor de jos: baza câștigă doar 20% din venitul național produs, pe când cei de sus câștigă peste 37%. O prăpastie care se vede și din Lună. În Grecia, în schimb, raportul de venituri dintre cei de sus și cei de jos este mult mai echilibrat (grafic 3), cu toate că evoluția a fost sinuoasă. În Portugalia se poate vedea însă o tendință clară în care nu doar că prăpastia dintre cei de sus și cei de jos dispare, dar cei de jos vor câștiga mai mult din venitul național decât cei de sus (grafic 3).

Inegalitate regăsim și la cât se duce din venitul național la muncă și cât la capital. Pentru a păstra comparația cu Portugalia și Grecia, observăm că din venitul național aproape 70% se duce la muncă în România, și 30% la capital. În schimb, în Portugalia 80% se duce la muncă și doar 20% la capital, iar în Grecia distribuția este mai apropiată de a noastra: 71 la 28. Raportată de această dată la PIB, nu la venitul național, distribuția muncă – capital arată la fel de rău. Munca în România are doar 41% din PIB, spre deosebire de Portugalia (58%) sau Grecia (57%) (vezi link).

Suntem, așadar, una dintre țările europene cele mai inegalitare, unde capitalismul rămâne, în esență, de extracție, cu o discrepanță uriașă între cei de sus și cei de jos, unde munca primește, comparativ cu alte țări europene, mult mai puțin, pentru profiturile mari ale capitalului.

Da, PIB-ul crește. Da, venitul național crește. Dar NU, nu suntem nici ca Grecia și nici ca Portugalia în ceea ce privește veniturile celor care formează baza piramidei sociale. Viața e grea la periferie și propaganda nu ține de foame decât celor care sunt plătiți să o facă.

Autor: Buturuga Anghel

Sursă date: și grafice wid.world

Evolution of average income, Romania, 1950-2017

Euro € (PPP 2023) ▼ Average income or wealth ▼

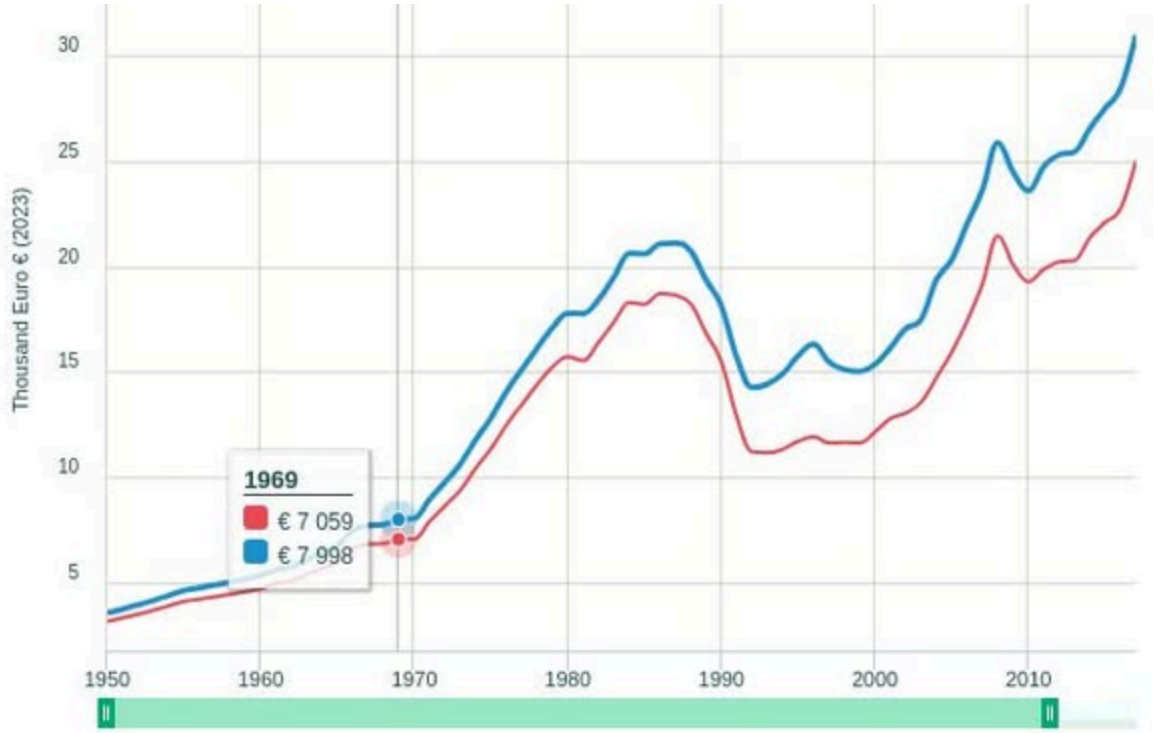

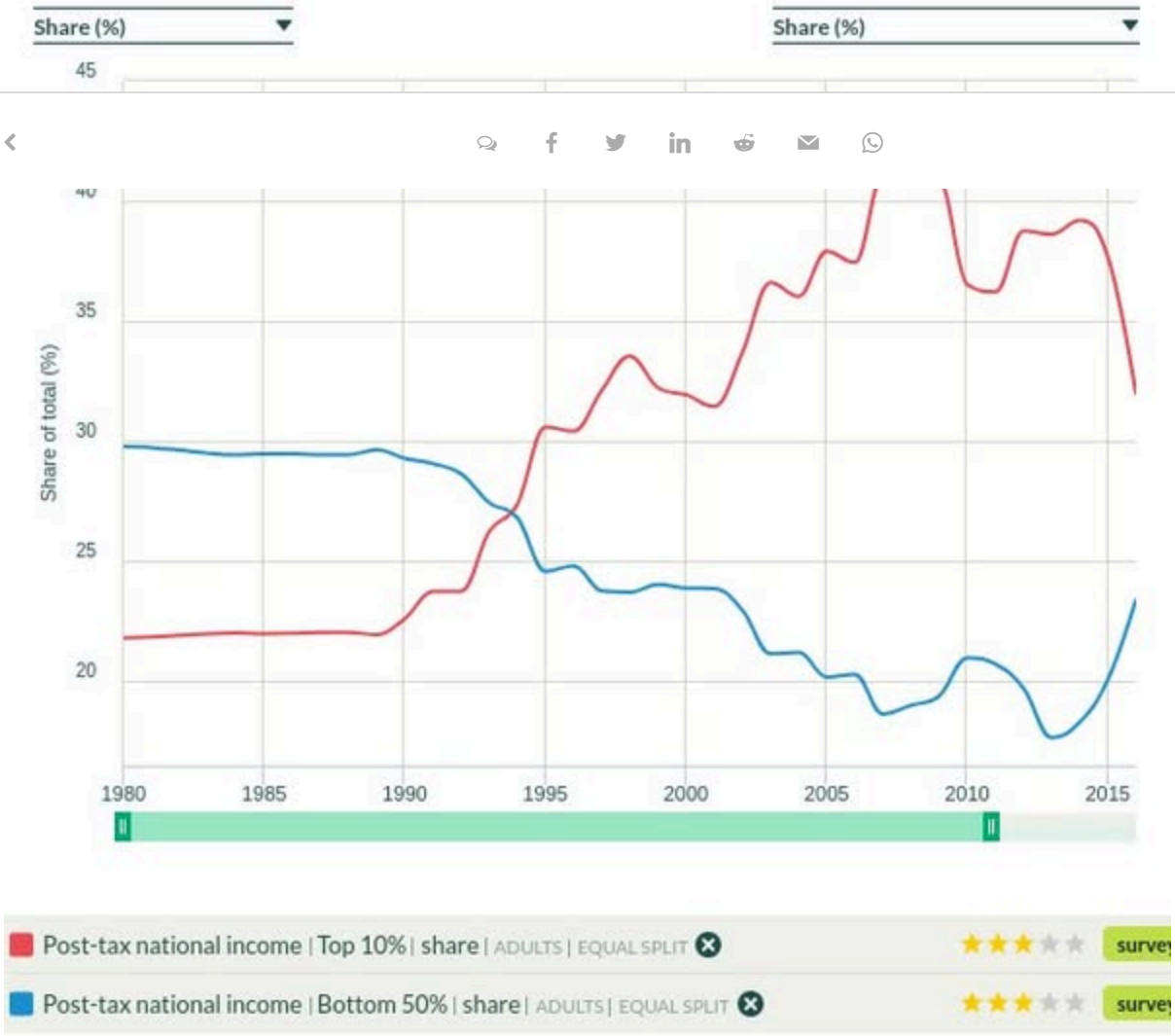
Share (%)
Share (%)
45
40
35
30
25
20
Share of total (%)
1980
1985
1990
1995
2000
2005
2010
2015
Post-tax national income | Top 10% | share | ADULTS | EQUAL SPLIT
Post-tax national income | Bottom 50% | share | ADULTS | EQUAL SPLIT

Share (%)
Share (%)
37.5
32.5
30
27.5
25
22.5
Share of total (%)
1980
1990
2000
2010
2020
Post-tax national income | Top 10% | share | ADULTS | EQUAL SPLIT
Post-tax national income | Bottom 50% | share | ADULTS | EQUAL SPLIT

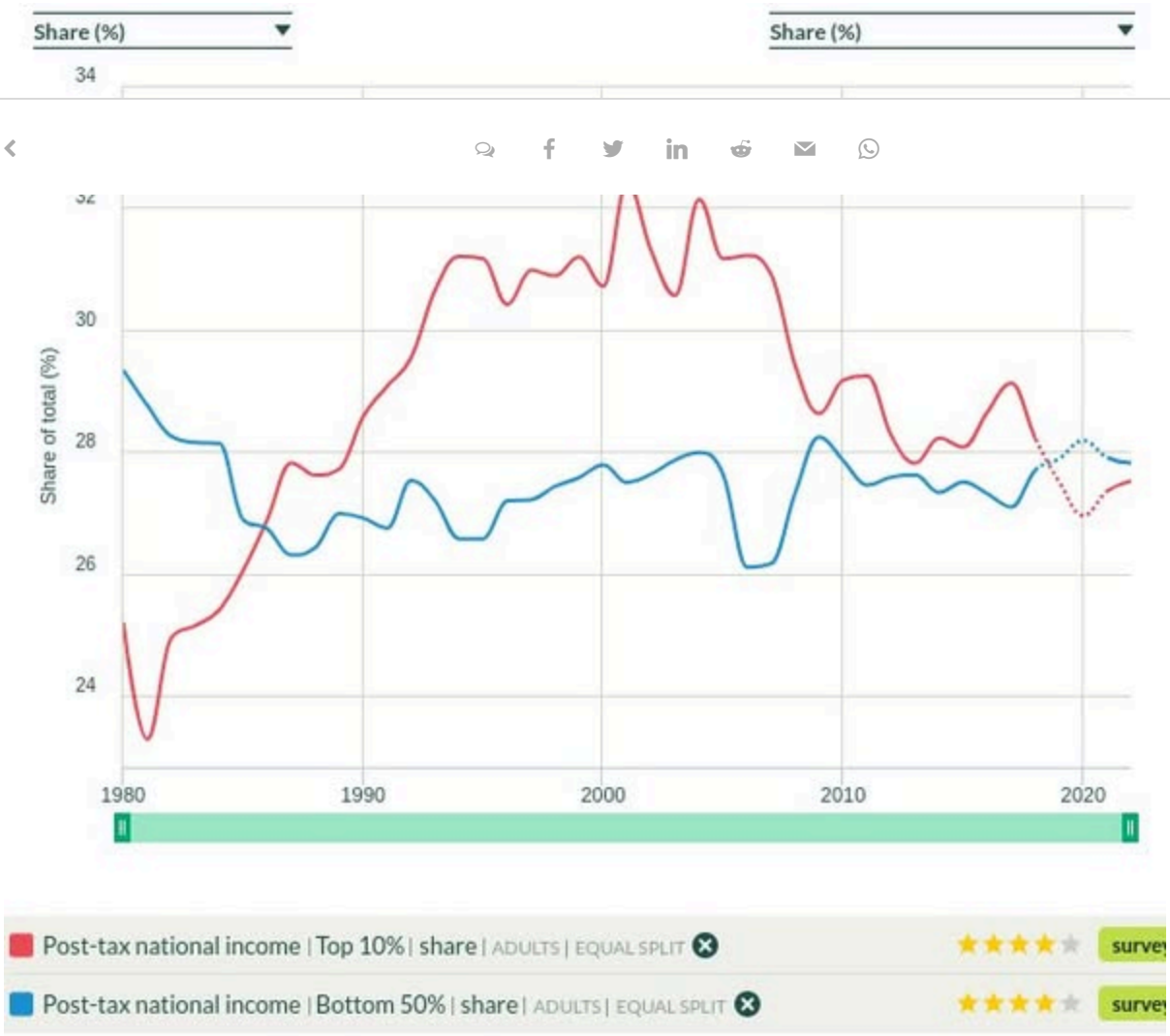

Despre autor

editor